BALTICA

RAHVUSVAHELINE PÄRIMUSPIDU

31.05.–4.06.2023

CIOFF®

Eesti Folkloorinõukogu

Baltica on CIOFF®i festival

- CIOFF® – Rahvusvaheline folkloorifestivalide ja rahvakunstiorganisatsioonide nõukogu
- CIOFF® on UNESCO ametlik partner vaimse kultuuripärandi kaitsmisel ja levitamisel
- Festival peab kestma vähemalt 5 päeva
- Vähemalt 5 välisrühma
- Elava muusikaga autentne pärimus
- Välisrühmadele tuleb tagada tasuta majutus, toit ja kohapealne transport

Rahvusvaheline pärimuspidu 2023

- “Pärimus tõmbab kaasa!”
  - pärimus on kaasatõmbav
  - kaasamine
  - koostegemine
  - töötoad
  - pärimus sobib kõigile, ei sea piiranguid
- Paikkondlik eripära

Eelpeod

- Jaanuar, veebruar, märts
- Suunatud pidu, mitte ülevaatus
- Folkloorinõukogu eksperdid vaatlevad ja annavad tagasisidet
- Eelpeo lõpus on infominutid ja ekspertide tagasiside - oluline, et juhendajad osaleksid
- Eelpidude põhjal antakse rühmadele tunnustus (EFN tunnustus 3 aastaks)
- Registreerimine eelpidudele algab detsembri alguses
- Registreerimislehel soovime juba teada kes plaanib ka Tallinna tulla, kõik on oodatud
- Repertuaarileht

Maapäevad

- Ootame kandideerima kahte maapäeva korraldajat
- 1. juuni koolide külastused ja pidu
- Kohtumisvõimalus kohaliku rühmaga
- Eeldame, et on tegemist juba toimuva peoga, mida toetab nii omavalitsus rahaliselt kui ka kogukond korraldamise ning kohalolekuga.
- 2-3 välisrühma (kuni 60 inimest)
- Korraldajate poolt välisrühmadele majutus, toitlustus ja ekskursioon
- EFN: välisrühma transport ja saatjad, vajadusel korralduslik ja sisuline nõustamine

Lahemaa
Pärimuskoda
Villasõna
ja tegemine

Pärimusküla Tallinnas
2.-4. juuni 2023

- Koostöös Tallinna Vanalinna Päevadega
- Baltica koondub Tallinnas Tornide Väljakule
- EFN katab osalejate toitlustuse ja kooli majutuse
- Piirkondade järgi moodustatud külad - esinemislava + kaasamine
- Igas külas – lauljad, tantsijad, muusikud, käsitöölised (ERKL), suuline pärimus jms. Toidumeistrid?
- Keskplatsil lava - esinemisvõimalus osadele (15 min)
- Kultuuriruumide esindused
- Pärjapunumise töötuba
- Ravitaimede nõuandla
- Vaba lava

Pärimusküla plaan 2019

Pärimusküla Tallinnas
2.-4. juuni 2023

- Koostöös Tallinna Vanalinna Päevadega
- Baltica koondub Tallinnas Tornide Väljakule
- EFN katab osalejate toitlustuse ja kooli majutuse
- Piirkondade järgi moodustatud külad - esinemislava + kaasamine
- Igas külas – lauljad, tantsijad, muusikud, käsitöölised (ERKL), suuline pärimus jms. Toidumeistrid?
- Keskplatsil lava - esinemisvõimalus osadele (15 min)
- Kultuuriruumide esindused
- Pärjapunumise töötuba
- Ravitaimede nõuandla
- Vaba lava

Ühistegevused

- Rongkäik reede õhtul
- Välisrühmade tantsuklubi
- Regilaulutuba laupäeval (Janika Oras)
- Peolaualaulud laupäeval
- Juunijämm pühapäeval (Krista Sildoja ja Ott Kaasik)
- Laulumängud pühapäeval (Suits ja Kool)
- Pärimuslik mälumäng

Devtéra

Ajakava

31.05 väliskülalaliste saabumine, ekskursioon, tutvumisõhtu

1.06 Koolikontserdid, Maapäevad

2.06 Pärimusküla avamine, rongkäik, avakontsert Raekoja platsil) + vastuvõtt Raekojas/ platsil välisrühmade tantsuklubi

3.06 pärimusküla - esinemised ja kaasamised piirkondlikel lavadel, esinemised pealaval, regilaulutuba, peolaualaulud

4.06 pärimusküla - esinemised ja kaasamised piirkondlikel lavadel, esinemised pealaval, juunijämm, laulumängud, lõppkontsert, Eesti osalejad koju

5.06 külalised koju, kaubanduse külastamine või ekskursioon

PÄRIMUSPIDU
BALTICA
30.05 - 02.0

Väliskülalised

- Läti - Rati ja Garataka
- Leedu
- Tšiili
- Norra
- Indoneesia
- Kosovo
- Horvaatia

Ajaraam

- Oktoobri lõpp – eelpidude toimumisajad ja -kohad
- 15.november – maapäevade korraldajaks kandideerimine
- Detsembri algus – registreerimisankeet
- Jaanuar, veebruar, märts – eelpeod
- Aprill – Tallinna paikkondlike külade programm, registreerimine Tallinna peole
- Mai - Lõplik ajakava
- 2.-4.juuni - Baltica
-

Mida me ootame rühmadelt?

- Iga rühm valmistab eelpeoks 10-15 min kava (kaasamine, paikkondlik eripära). Põhifestivaliks on valmis 15 min kava ja 15 min kaasamist.
- Repertuaarileht
- Ehe pärimus (sh rõivastus)
- Elav muusika
- Veenev esitus

RAHVUSVAHELINE FOLKLOORIFESTIVAL BALTICA 2023

KAVALEHT

RÜHMA / ÜKSIKOSALEJA NIMI:

EELPIDU:

RÕIVAD:

	Pealkiri	Liik	Repertuaari päritolu (maakond ja kihelkond)	Allikas	Pillimängu korral instrumentide koosseis
1.	Peko pere	seto leelo, mütoloogilin e laul	Setomaa	Viis on salvestatud Treiali Odelt, õpitud Janika Orase õpitoas Lauluemade laulud ERMis (salvestus on Soome Kirjanduse Seltsi rahvaluulearhiivis). Sõnad Vabarna Anne eeposest „Peko“, peatükist „Peko pojad“.	
2.	Oleks sie miesi minulla (Peiu kiitus)	regilaul, pulmalaul	Jõelähtme khk	Õpitud vaharullisalvestuselt, laulnud Liisa Mäepia, 48 a, koguja Armas Otto Väisänen 1913. a. (saadud Eesti Kirjandusmuuseumi andmebaasist Kivike, ERA, Fon 107 b)	
3.	Kalamees	tants	Häädemeeste	Kristjan Torop “Kontratantsud” (1995)	
4.	Firvingen	tants	Pakri saared	Pakri tantsurühma repertuaarist, õpitud Nils Sjölundilt (sünd 1941)	
5.	Ätsemäng	ringmäng	Muhu	Ansambli Munuksed CD, nr 12	
6.					

Kava koostamine

Kava kokku pannes tuleks läbi mõelda:

- funktsionaalsus ehk põhjendatus (miks ma seda teen) - arvamus ja idee, eesmärk
- aeg, koht ja olukord (millal ja kus ma seda teen)
- esitamisviis (kuidas ma seda teen)
- publik (kellele ma seda teen, keel)

Toetume I. Tõnuristi artiklile “Folkloorikava kontserdilaval: kava ülesehitus ja lavale seadmise printsiipidest”.

Folkloorikavade määratlused

- A – autentne, ehe
- Kava põhineb folkloorimaterjalil - omandatud otse pärimuse kandjatelt või valitud rahvaluule arhiividest ja publikatsioonidest - esitatakse võimalikult originaalilähedaselt.
- Taotluseks on tutvustada mingi paikkonna folkloori ehedaid ajaloolisi vorme.
- Põhineb reeglina ühe paikkonna (kihelkond, maakond, mingi rahvusvähemuse asuala) traditsioonil (kui rühmas eri paikadest pärit inimesed (nt linnarühmad), võib kava sisaldada ka nende kodukantidest pärit materjale, tuleks kommenteerida).
- Ei saa vältida lavalisest tinglikkusest tulenevaid muutusi, absoluutselt autentset esitust on võimatu rekonstrueerida - esituse situatsioon ja kontekst on uued.
- Räägime esitatavate palade – laulude, pillilugude, tantsude jne ehedusest ehk originaalilähedusest.

https://folkloorinoukogu.ee/vorgustik/cioff/folkloorikavade-maaratlused/

Laulud

- Laula seda, mis puudutab, kõnetab, rõõmustab
- Ka regilaulus on kõigil sõnadel tähendus, kui ei saa aru, siis küsi
- Anna kuulajale konksud - sõnade tähendus, miks ja millal seda laulu kunagi lauldi, mida see sulle tähendab
- Vanemad ja uuemad rahvalaulud ja laulumängud - enamasti lauldi koos; hälli- ja lastelaulud, hõiked-helletused, loitsud - üksi
- Kutsu igal võimalusel kaasa laulma (ja mängima)

Pillimuusika

- Kasutatavad pillid – ajalooliselt Eestis kasutusel olnud pillid
- Mängumaneerid – inspireeritud Eesti külapillimeeste mängustiilist
- Pillide koosseis – ajalooliselt olnud pigem väikekoosseisud

Rõivad

- Kannavad edasi ehedat käsitööpärimust;
- Vastavad esitatava repertuaari ajastule.

- Vanemad, kihelkondlikud rahvarõivad,
- kaapotrõivad,
- rahvarõiva üksikesemed,
- stiliseeritud rõivad.

Kava ülesehituse võimalused

- Kommenteeritud, seletatud programm kontserdi vormis;
- Peatusteta kava ilma selgitusteta või eelneva sõnalise sissejuhatusega;
- Stseeni/tegevuse/rituaali/olmepildi lavastamine.

Toetume I. Tõnuristi artiklile “Folkloorikava kontserdilaval: kava ülesehitus ja lavale seadmise printsiipidest”.

Kava koostamine

- Tuleb lähtuda rühma võimalustest ja oskustest, õppimisvalmidusest ja sisseelamisvõimest.
- Kas tuleb paikkondlik kava või või koostatakse see mingi nähtuse (laul, pillilugu, jutt, tants, komme jne) põhjal.
- Määrata millisesse suuremasse folklooripiirkonda teie paikkond kuulub (Nt Põhja-Eesti -> Järvamaa -> Türi kihelkond -> Türi lõunaosa - “vaatab” ajalooliselt Pärnumaa poole jne).
- Tee selgeks paikkondliku folkloorivaramu sisu ja eripära, soovitatavalt ajaloolises läbilõikes.
- Otsi folkloorialast kirjandust ja muud materjali, konsulteeri spetsialistidega.
- Milliseid folkloorižanre teie piirkonnas esines või on säilinud.
- Kohalik eripära - milliseid laule lauldi ja milliseid tantse tantsiti, millised oli muusikariistad jne, ja kuidas seeläbi oma repertuaari mitmekesistada.

Toetume I. Tõnuristi artiklile “Folkloorikava kontserdilaval: kava ülesehitus ja lavale seadmise printsiipidest”.

Ajastu määratlemine

- millist muusikat tehti Võrumaal Ihamaru külas läbi aegade;
- Ihamaru N-nimeline lõõtspillimees aastal 1930 külasimmanil kogu oma repertuaari rikkuses;
- Ihamaru küla lastemängud aastal 1900;
- kadrisandid Ihamarus 20. saj alguses;
- kandlemäng Võrumaal (või Ihamarus) läbi aegade kuni…;
- mida ja kuidas tantsiti Ihamarus sadakond aastat tagasi;
- eri põlvkondade ringmängud Ihamarus.

Toetume I. Tõnuristi artiklile “Folkloorikava kontserdilaval: kava ülesehitus ja lavale seadmise printsiipidest”.

Kava esitamine

Oluline ette mõelda

- kus ja kellele seda esitatakse
- milliseid muudatusi saab kavas teha, kui esinemiskoht/publik jms osutub teistsuguseks (õues vs toas, publik on samal tasandil vs esined kõrgel laval)

Kust leida materjale?

- folklore.ee andmebaasid ja väljaanded;
- pärimuspillilugude portaal - folk.ee/noodikogu;
- rahvaroivad.ee (lisaks allikad);
- raamatud;
- baltica.ee -> Baltica 2023 - kirjandus;
- Eesti Rahvaluule Arhiiv.